

● DELOVNA ORGANIZACIJA ABC POMURKA TABOR

MED SREDNJE VELIKE OZD

Ko se ob izteku leta 1983 oziroma nazaj, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je DO, kljub neugodnim in težkim pogojem gospodarjenja, uspelo zagotoviti našim občanom dokaj zadovoljivo preskrbo z osnovnimi prehrabnimi izdelki, pralnimi praški, v zadnjih mesecih pa tudi s kavo. Mnogo od tega je zagotovljenega z najrazličnejšimi predplačili, združevanju finančnih sredstev, s pomočjo SOZD-a ABC Pomurka in pa tudi z deviznimi sredstvi.

Manj zadovoljni in uspešni smo bili s preskrbo s premogom, dasiravno je DO dolgoročno združila z rudniki 2,26 mio din, s čimer naj bi si zagotovila letno dobavo 4000 do 5000 ton raznega premoga, kar bi moralo zadoščati letni potrebi, ki se je zaradi prehoda kurjave od kurilnega olja na trda goriva povečala. Žal premoga kljub združitvi omenjenih finančnih sredstev in predplačilom ne prihaja dovolj. Neverjetno, a je vendar res, da bi si za prevoz premoga iz Bosne morala DO preskrbeti sama vagonne in zagotoviti njihovo spremstvo, sicer na poti izginejo. Čudno, mar ne?

Težave so bile tudi s predmeti trajne vrednosti (bela tehnika, akustika, gradbeni material), katere smo nekaj časa prodajali le za dinarje deviznega izvora in šeto v količinah, ki jih je sproti določil proizvajalec. Pravijo, da take pro-

daje v bodoče ne bo več. Delovna organizacija bo letos dosegla preko 1,5 milijarde celotnega prihodka, kar jo uvršča med srednje velike OZD.

Pri Taboru smo v letu 1983 tudi relativno veliko investirali in s tem pridobili skoraj 1000 m² novih prodajnih površin, kar predstavlja porast za 23% na obstoječe prodajne in gostinske površine:

— v maju je DO dala v obratovanje novo samopostrežno živilsko trgovino „Market Mrzle njive“, ki meri 490 m² in je veljala 22,5 mio din,

— obnovila je gostinski obrat „Na klančku“ v Sentvidu pri Stični, za kar je potrošila 1,8 mio din lastnih sredstev,

— za minuli občinski praznik bi morala dati v obratovanje novi „salon pohištva“ na Grosupljem, ki

ga je kupila od SGP Grosuplje, ki pa ga ni dokončalo do roka. Salon pohištva meri 345 m² in je DO zanj plačala 18,5 mio din. Sam lokal je ob nakupu veljal 13 mio din, 5,5 mio din pa je veljala njegova dokončna usposobitev,

— v Dobropolju je stekla izgradnja novega gostinskega obrata „Brdavs“, ki ga z lastnimi sredstvi financira TOZD Gostinstvo. Lokal meri okrog 400 m² in bo predvidoma stal 16 mio din. V obratovanje bo dan marca prihodnje leto.

DO TABOR je torej v letu 1983 investirala v nove lokale 62,3 mio din, kar je glede na njene finančne možnosti razmeroma veliko. Tolična investicijska izgradnja je DO omogočena tudi s pomočjo združenih sredstev SOZD ABC Pomurka, ki je prispevala 25% dolgoročno združenih sredstev.

Razumljivo je, da je tolikšna investicijska dejavnost vplivala na likvidnost DO, katero še dodatno otežkočajo najrazličnejši zahtevki po predplačevanju naročenega blaga ter združevanja kvalitativnih sredstev v takomenovano naročeno proizvodnjo (moka, sladkor, olje, premog) v drugih repu-

blikah. Take probleme rešujemo preko Interne banke SOZD, tako da zaradi tega preskrba občanov ne bo v ničemer okrnjena.

V DO je sprejet že tudi osnutek načrta za leto 1984, ki predvideva, da bo DO ustvarila 2,06 milijarde celotnega prihodka, 250 mio dohodka in 190 mio čistega dohodka, dokončala izgradnjo SP Višnja gora in drugo.

J. P.

Obvestilo o stopnji obresti

Na podlagi odloka o obrestni meri zamudnih obresti za davke in prispevke se za nepravčasno plačane davke občanov ter za nepravčasno plačane prispevke za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti obračunavajo obresti po stopnji 35%.

Občinski davki za leto 1984

Skupščina občine Grosuplje bo na seji v decembru obravnavala predlog dogovora o usklajevanju davčne politike za leto 1984, predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov ter predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

Za leto 1984 je z občinskimi odloki predlagana naslednja davčna ureditev:

- davke iz osebnega dohodka delavcev se plačuje po stopnji 0,5% kot doslej;
- davke od dohodkov iz kmetijstva bodo zavezanci, ki so zdravstveno zavarovani kot kmetje, plačevali po istih stopnjah kot doslej; za zavezance, ki niso zdravstveno zavarovani kot kmetje, pa se bo dodatna stopnja davka znižala za 20%.

Znižanje stopnje obsevnega davka je predlagano zato, ker bodo ti zavezanci na novo plačevali prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Skupna obremenitev za te zavezance se ne bo povečala. Olajšave za vlaganje v izgradnjo gospodarskih poslojij in nabavo kmetijske opreme ostanejo, na novo pa se uvedejo olajšave za zavezance, ki bodo imeli učence in študente na proizvodnem delu.

Pri obdavčevanju dohodkov iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti po dejanskem dohodku so predlagane nižje stopnje pri osnovah do 800.000 din in valorizacija državnih osnov. Zvišujejo se olajšave za vlaganja v razširitev proizvodnih zmogljivosti od dosedanjih 20% na 30%. Na novo se uvajajo olajšave za zavezance, ki bodo zaposlovali nove delavce. Olajšave, predpisane v letu 1983 za začetnike, za zavezance, ki opravljajo storitvene dejavnosti in za tiste, ki z izvozom blaga na konvertibilno področje ustvarjajo devizni priliv, se zadržijo.

Pri davku po odbitku iz gospodarskih dejavnosti se uvaja oprostitvev davka od dohodkov, ki jih dosežejo invalidi s 100% telesno okvaro, osebe, kiso izgubile vid, daševno bolne in duševno prizadete osebe, če opravljajo ročna dela preko organizacij združenega dela in oprostitvev davka na dohodke, dosežene s storitvami krajevnim skupnostim.

Pri davkih od stavb bodostopnje ostale nespremenjene. Na novo pa se bougotavljalna vrednost stavb po pravilniku o merilih in načinu točkovanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter sistemu točkovanja.

Pri davku od prometa proizvodov se bodospremenile stopnje davka pri prodaji rabljenih osebnih in tovornih avtomobilov ter motornih koles z delovno prostornino nad 125 ccm in sicer od dosedanjih 4% na 15% za vozila, ki se prodajo po poteku enega do dveh let od prejšnje pridobitve.

Davke na promet vina se bo plačeval od vrednosti, po veljavni ureditvi se ta davke plačuje po merski enoti. Stopnja 6% je prilagojena na sedanjo višino obremenitve pri davku na promet vin.

Predlog sprememb občinskega odloka temelji na dogovorjeni davčni politiki v SR Sloveniji. Na novo predpisane olajšave pri davkih iz gospodarskih dejavnosti omogočajo hitrejši razvoj drobnega gospodarstva in s tem možnosti novega zaposlovanja. Davčna politika za leto 1984 je začetna tako, da občani prispevajo k zadovoljevanju splošnih družbenih potreb v sorazmerju s svojimi materialnimi možnostmi in da se z višino obveznosti spodbujajo zavezance k večji produktivnosti dela.

Uprava za družbene prihodke

Oprostitvev plačila lastne udeležbe ob pridobitvi stanovanjske pravice

Ker za nekatere, zlasti starejše občane, pomeni plačilo lastne udeležbe ob pridobitvi stanovanjske pravice hudo breme, je Odbor za solidarnost Stanovanjske skupnosti ponovno obravnaval možnost, da se posameznim občanom oprosti plačilo lastne udeležbe.

Odbor je menil, da bi morala Skupščina stanovanjske skupnosti sprejeti sklep, s katerim bi bila dana možnost, da se posameznim občanom ob izpolnjevanju določenih pogojev oprosti plačilo lastne udeležbe.

Nadalje je odbor za solidarnost menil, da bi bilo v sklepu o oprostitvi plačila lastne udeležbe potrebno natančno opredeliti kriterije, na podlagi katerih se bo odločalo o oprostitvi plačila lastne udeležbe. Odbor predlaga, da Skupščina

stanovanjske skupnosti s sklepom oprosti plačila lastne udeležbe zakonce, ki pridobijo stanovanjsko pravico na družbenem stanovanju zaradi smrti zakonca ali po razvezi zakonske zveze ter upravičence, ki se preselijo v manjše stanovanje.

Razen tega naj se v sklepu določi možnost oprostitve plačila lastne udeležbe občanov, ki živijo v težkih materialnih razmerah. Tu so kriteriji predvsem ostarelost, bolzen, majhni dohodki.

Glede na vse to je odbor za solidarnost predlagal skupščini stanovanjske skupnosti, da sprejme sklep o oprostitvi plačila lastne udeležbe pri pridobitvi stanovanjske pravice na družbenem stanovanju za zgoraj navedene občane.

Sklep o oprostitvi plačila lastne udeležbe pri pridobitvi stanovanjske pravice na družbenem stanovanju je objavljen na 6. strani.

Socialnovarstvene pomoči občanom po prvem maju 1984

O uresničevanju socialne politike v zadnjih letih veliko govorimo. O tem je bilo veliko rečenega in sprejetega v zborih delegatskih skupščin na 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, na 9. seji CK ZKJ in v DPO občine in republike ter samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti. Vsi sklepi, stališča in priporočila, ki so bila sprejeta na teh ravneh, pa so si enotna v tem, da

1. socialno politiko ni moč voditi ločeno od ekonomske, da morajo biti akcije na tem področju enotne in istočasne;
2. socialnih korektivov ni potrebno spreminjati, ampak je potrebno odločanje o njih čim bolj poenostavljati in še hitreje odpravljati avtomatizme.

Zaradi vsega tega je pred nami sprejem samoupravnega sporazuma o socialnovarstvenih pomočeh. Sporazum obsega strokovne podlage za uveljavljanje enotne politike socialnovarstvenih pomoči. Vse socialnovarstvene pomoči bodo urejene z enim aktom, kajti sedaj so urejene v približno 500 različnih aktih. Temeljna načela sporazuma so predvsem ta, da si posameznik z lastnim delom zagotavlja socialno varnost in je pomoč dodeljena le tedaj, če občan na tak način objektivno ne more zagotoviti socialne varnosti sebi in svoji družini.

Ugotavljanje upravičenosti do pomoči temelji na ugotavljanju stvarnih socialnih razmer občana in družine s pomočjo enotne skupne evidence.

V sporazumu je opredeljena dogovorjena raven socialne varnosti posameznikov, ki naj bi zagotavljala osnovne življenjske pogoje in sicer z odstotki od vsakoletnega povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v minulem letu (povprečni OD):

Tako je npr. dogovorjena raven socialne varnosti za delavce in druge delovne ljudi 55% povprečnega OD (7.901 din).

- Za duševno in telesno prizadete osebe 50% povprečnega OD
- Za predšolske in šolske otroke 38% povprečnega OD (5.459 din).

Za lažje razumevanje vam prikazujemo dva primera pri uveljavljanju denarne pomoči otrokom:

1. primer:

Štiričlanska družina (zaposlena starša, dva predšolska otroka). Zaposlena starša sta v letu 1982 prejela čisti OD skupaj povprečno mesečno 24.000 din, stvarni dohodek na družinskega člana je torej 6.000 din mesečno (24.000 din : 4 člani)

Dogovorjena raven socialne varnosti (D) pa je 6.680 din, to izračunamo tako:

oče:	55% povprečnega OD — 7.901 din
mati:	55% povprečnega OD — 7.901 din
prvi otrok:	38% povprečnega OD — 5.459 din
drugi otrok:	38% povprečnega OD — 5.459 din
skupaj:	26.720 din : 4 = 6.680 din

Odstotek stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi z dogovorjeno ravnijo socialne varnosti (D) torej znaša 89,8% (6.000 din : 6.680 din). V tem primeru družina ni upravičena do denarne pomoči otrokom, ker njihov stvarni dohodek na družinskega člana mesečno presega D za otroke — ta paje 38% povprečnega OD (5.459 din).

2. primer:

Petčlanska družina (zaposlen oče, mati nezaposlena, trije otroci obiskujejo šolo)

Oče je v letu 1982 prejel čisti OD mesečno 19.000 din, nimajo nič zemlje, noben otrok ne prejema štipendije.

Stvarni dohodek na družinskega člana je 3.800 din.

D = 6.004 din izračun:

oče:	7.901 din
mati:	5.746 din (za nezaposlene je 40% povprečnega OD)
prvi otrok	5.459 din
drugi otrok	5.459 din
tretji otrok	5.459 din
skupaj	30.024 din : 5 članov = 6.004 din

V tem primeru znaša odstotek stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi z D 63,3% (3.800 : 6.004 din). Družina je zato upravičena do denarne pomoči otrokom, ker njihov stvarni dohodek ne presega D za otroke (38% povprečnega OD): Denarna pomoč je torej za vsakega otroka mesečno 1.659 din. To je razlika med dogovorjeno ravnijo socialne varnosti za otroka (5.459 din) in stvarnim mesečnim dohodkom na družinskega člana (3.800 din) 5.459 din minus 3.800 din = 1.659 din. Družina torej prejme mesečno za tri otroke 4.977 din pomoči. Po sedanjih merilih je ta družina prejela za tri otroke 4.050 din mesečno.

Vse te pomoči je posporazumu potrebno zagotoviti v funkcionalni obliki (prehrana v šoli, varstvo v VVO), kadar pa to ni možno, se pomoč izplača v gotovini, vendar ne sme presežati 15% povprečnega OD. Pomoč se tudi ne izplača upravičencu, če je tako majhna, da ne presega 4% povprečnega slovenskega OD.

Novost sporazuma je tudi v tem, da se med dohodke ne štejejo prispevki k cenam socialnovarstvenih storitev, nadalje se med družinske člane ne šteje več starih staršev, ipd.

Bistvena novost je v tem, da vse dosedanje lestvice za oskrbnino v VVO odpadejo. Sporazum določa eno lestvico za višino prispevka k oskrbnini in ta prispevek je odvisen le od stvarnega mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi z dogovorjeno ravnijo socialne varnosti, ne pa od cene vzgojnovarstvene storitve.

V sporazumu je v % posebej določeno, kolikšna je denarna pomoč za brezposelnost, opredeljeni so kriteriji za višino delne nadomestitve stanarine, za štipendije iz združenih sredstev in razlika h kadroviski štipendiji. Posebej so opredeljeni kriteriji za vse vrste pomoči v socialnem skrbstvu (za denarno pomoč kot edini vir preživljanja; za začasne, enkratne pomoči, doplačilo oskrbe v socialnih zavodih, organizacijah za usposabljanje, rejniških družinah, itd.). Nadalje so v sporazumu kriteriji za oprostitvev doplačil k cenam zdravstvenih storitev in osnove za dodelitev solidarnostnih stanovanj. Pogoj za oprostitvev doplačila k cenam zdravstvenih storitev je, da dohodek na družinskega člana ne presega 45% povprečnega slovenskega OD.

Omenjeni samoupravni sporazum bodo obravnavale vse udeležence — občinske skupnosti socialnega varstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva, skupnosti za zaposlovanje, občinske stanovanjske in zdravstvene skupnosti ter iste republiške skupnosti. Predvideno je, da bo skupščina skupnosti socialnega varstva Slovenije na podlagi tega predloga in morebitnih amandmajev 27/12-1983 določila končno besedilo sporazuma in ko ga bo sprejela večina udeleženk, bo objavljen v Uradnem listu SRS. Začel bo veljati po objavi, uporabljali pa bi ga od 1. maja 1984. Uresničevanje sporazuma bo za nekatere skupnosti pomenilo obveznost, da nekoliko spremenijo nekatere programe, za strokovne službe pomeni drugačen način dela, toda ne smemo pozabiti, da za uporabnike pomeni enostavnejšo pot uveljavljanja njihovih pravic, za nekatere pa tudi višjo raven socialne varnosti.

Sporazum je objavljen v delegatskem poročevalcu št. 12, ki ga prejema vsi vodje delegacij za otroško varstvo, socialnoskrbstvo in vodje združenih delegacij za to področje.

Morda se nam na koncu zastavlja še kakšno pomembno vprašanje, kot npr., ali bo za zagotavljanje take ravni socialne varnosti dovolj sredstev. Ugotovljeno je, da uresničitev sporazuma v glavnem ne bo terjala več družbenih sredstev, kot jih imamo na voljo — le v otroškem varstvu in socialnem skrbstvu bo potrebnih nekoliko več sredstev. Zato se moramo v vsaki občini dogovoriti v okviru skupne porabe za dinamiko prehoda na nova skupna merila, ki bi jih začeli uveljavljati že s 1/5-1984 in uvedli do 31/12-1984. Pri tem bodo morale aktivno sodelovati republiške skupnosti, saj nove osnove terjajo tudi velike spremembe v solidarnosti.

Prav v naši občini bo potrebno zagotoviti več sredstev v otroškem varstvu in socialnem skrbstvu, saj imamo veliko zaposlenih delavcev iz drugih „republik“ in precej Romov. Vsi ti pa imajo družine s povprečno štirimi do šestimi otroci. Prvi orientacijski izračuni nam v otroškem varstvu že kažejo, da se bo bistveno povečala raven socialne varnosti otrokom iz kmečkih družin, otrokom Romov, družinam z več otroki ter predvsem otrokom, ki so težje telesno ali duševno prizadeti.

ELICA MALNAR